

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Financiën¹, heeft over het eindrapport van het parlementair onderzoek van het financieel stelsel (Kamerstuknummer 31980, nrs. 3–4) de navolgende vragen ter beantwoording aan de tijdelijke commissie onderzoek financieel stelsel voorgelegd.

De vragen zijn op 25 juni 2010 voorgelegd.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Blok

De griffier van de commissie,
Berck

1

Donderdag 17 juni jl. zijn de leiders van de 27 EU-lidstaten tijdens een top in Brussel het eens geworden over een Europese heffing voor banken. In hoeverre rijmen de variabelen van deze overeengekomen «Europese heffing voor banken» met de variabelen van aanbeveling 16 «Bankenheffing» uit het rapport? Kunnen de eventuele verschillen in een overzicht worden weergegeven? Kan de commissie per verschil aangeven wat haar mening hierover is plus een algeheel oordeel over het EU-akkoord?

2

De president van de Nederlandsche Bank (DNB) heeft aangegeven het niet eens te zijn met de kritiek van de commissie op zijn rol bij de overname van ABN Amro en de ondergang van de internet spaarbank Icesave. De president van DNB stelt o.a. «Met de kennis van heden wordt beoordeeld wat wij destijds hebben gedaan». Kan de commissie een reactie geven op deze uitlatingen van de president van DNB en voorts ingaan op alle andere argumenten?

3

Wat is de mening van de commissie over de recente uitingen in de pers van de heer Wellink van DNB over het eindrapport van de commissie? Deelt de commissie de mening dat het de heer Wellink zou hebben gesierd indien hij zijn reactie in eerste instantie aan de commissie had doen toekomen?

4

Is bij totstandkoming van het rapport de IJslandse toezichthouder gehoord? Zo neen, waarom niet? Is de Belgische toezichthouder gehoord? Zo neen, waarom niet? Welke internationale contacten zijn bij de totstandkoming van het rapport gehoord?

5

Op 12 april 2010 bracht de Special Investigation Commission (SIC) haar rapport uit welke in opdracht van het IJslandse parlement was uitgevoerd en waarin werd gekeken naar de toedracht van de bankencrisis in IJsland. Zijn deze bevindingen bij de totstandkoming van onderhavig rapport bestudeerd? Zo neen, waarom niet? Kan de commissie een korte reactie geven op de uitkomsten van het rapport van de SIC alsmede op de brief van de minister van Financiën hierover (2010Z09686)? Zo neen, waarom niet?

6

De EFTA Surveillance Authority heeft een uitspraak gedaan waarin zij oordeelt dat IJsland bij het splitsen van de banken in Landsbanki Old en Landsbanki New, waardoor een scheiding ontstond tussen buitenlandse en binnenlandse spaarders, in strijd heeft gehandeld met het «Deposit Guarantee Directive». Kan de commissie in het licht van haar rapportage een reactie geven op deze uitspraak?

7

In hoeverre heeft de commissie zich een compleet beeld kunnen vormen over de samenwerking tussen DNB en de Belgische toezichthouder CBFA vanaf het moment dat een verklaring van geen bezwaar onder voorwaarden was afgegeven tot het moment dat ABN-Amro/Fortis genationaliseerd werd? Dit is van belang omdat DNB schermde met het voorwaardelijk karakter van de toestemming tot opsplitsing terwijl zij bij de beoordeling van de voorwaarden in latere stadia afhankelijk zou worden van buitenlandse toezichthouders.

8

Het gevoel van urgentie voor het invoeren van structurele veranderingen lijkt af te nemen. Waaruit blijkt dit? Waarom is dit zo?

9

Alle conclusies en aanbevelingen overwegende, is door de vaste commissie voor Financiën inmiddels besloten dat er een vervolgonderzoek naar het Nederlandse financieel stelsel zou moeten komen in de vorm van een parlementaire enquête. Ziet de commissie hierbij mogelijkheden voor vertrouwelijke tussentijdse rapportages aan de vaste commissie voor Financiën?

10

Aangegeven wordt dat de belangrijkste oorzaken van de crisis op het terrein van de liberalisering van de financiële markten ligt. Op welke ontwikkelingen doelt de commissie dan precies?

11

Binnen DNB is recent een afdeling macro-prudentiële analyse opgericht. Is het de commissie bekend welke taken deze afdeling gaat verrichten die voorheen niet verricht werden?

12

Voorgesteld wordt om DNB en het Centraal Planbureau (CPB) gezamenlijk eenmaal per jaar de Kamer te laten informeren. Hoe wordt dit vormgegeven? Is dit bijvoorbeeld vergelijkbaar met de komst van de president van de Europese Centrale Bank (ECB) naar het Europees Parlement?

13

Welk vertrouwen heeft de commissie in het vermogen van CPB en DNB om in de toekomst met periodieke gezamenlijke rapportages wél tot een adequate inschatting te kunnen komen van de macro-economische risico's? Waarop is dit vertrouwen gebaseerd?

14

Heeft de commissie de uitspraak dat het pas toe of leg uit principe bij de Code Banken wellicht onvoldoende stevig is, mede gebaseerd op de ervaringen met de (niet) naleving van de Corporate Governance Code?

15

Is de commissie van mening dat alle bepalingen uit de Code Banken in de wet dienen te worden vastgelegd?

16

Waarom kiest de commissie niet reeds in eerste aanleg voor een wettelijke regeling ter vervanging van de aanbevelingen in de Code Banken waar het de naleving daarvan betreft?

17

Gesteld wordt dat op basis van de eerste resultaten van de Monitoring Commissie Code Banken zal moeten worden beoordeeld wat de resultaten zijn van de gekozen opzet. Hoe lang zou de Code Banken daadwerkelijk de gelegenheid moeten krijgen om uit te groeien tot een goed werkende Code?

18

Wanneer is de Commissie van mening dat een wettelijke regeling de Code Banken moet vervangen?

19

Kan de commissie nader uitleggen wat bedoeld wordt met de zin: «Daarbij moet duidelijk worden omschreven welk normenkader voor het beoordelen van het «pas toe of leg uit»-principe is gehanteerd en welke sancties er (kunnen) zijn wanneer ten onrechte gebruik is gemaakt van de «leg uit»-optie.»? Klopt het dat een «pas toe of leg uit» systeem inherent geen sancties kent? Zo ja, welke niet-wettelijke remedies ziet de commissie?

20

De commissie beveelt aan dat de interne accountant nauwer betrokken wordt bij het risicomanagement en een sterkere positie krijgt binnen de organisatie van financiële instellingen. In hoeverre is de interne accountant bij machte deze meer kritische rol daadwerkelijk te spelen? Hoe moet een en ander concreet worden gerealiseerd?

21

De commissie beveelt aan de reikwijdte van een aantal beloningsprincipes uit te breiden naar de gehele organisatie, bijvoorbeeld de gelimiteerde vertrekvergoedingen en claw-back mogelijkheden. Kan de commissie precies aangeven welke beloningsprincipes en welke maatregelen zij bedoelt?

22

Hoe denkt de commissie de versterking van de interne audit functie bij financiële instellingen te verzekeren in het kader van een beter risicomanagement?

23

Hoe stelt de commissie voor dat de code geïmplementeerd moet worden in het toezichtbeleid van DNB en AFM?

24

Wat stelt de commissie voor om te veranderen aan de dubbele pet die accountantskantoren nu vaak hebben bij financiële instellingen, zoals die van accountant en adviseur?

25

Heeft de commissie ook gekeken naar voorstellen voor een andere opbouw van variabele beloningen waarin lange termijn prestaties meer tot uitdrukking komen, bijvoorbeeld zoals door de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) is gedaan ten aanzien van duurzaamheid? Zo ja, waarom is dit niet tot uitdrukking gekomen in de aanbeveling? Zo nee, waarom niet?

26

Beloningsexcessen moeten worden aangepakt. Waarom spreekt de commissie zich niet uit over excessieve beloningen bij geplande fusies en overnames, nu ook op dit punt is gebleken dat bestuurders van financiële instellingen vaak al te enthousiast reageren op basis van een persoonlijke financiële horizon?

27

Is de commissie van mening dat bonussen niet alleen ten opzichte van de vaste beloning, maar ook wat betreft absoluut niveau moeten worden gemaximeerd?

28

Heeft de commissie ook het verband tussen uitgekeerde bonussen aan een persoon en het functioneren van een persoon volgens bijvoorbeeld diens manager bekeken? Zo nee, heeft de commissie aanwijzingen dat dit met elkaar in lijn is?

29

Hoe beoordeeld de commissie over het algemeen het gebruik van code's? Wanneer zou alsnog overgegaan moeten worden tot (strengere) regelgeving?

30

De commissie stelt dat «de raad van commissarissen moet bezien of het mogelijk is in het verleden betaalde bonussen terug te halen». Worden hiermee de wettelijke of de statutaire beperkingen bedoeld? In het eerste geval, kan de commissie aangeven welke wet- en regelgeving zo nodig dient te worden aangepast of volstaat het recent aangenomen amendement Irgang-Tang (31058, nr. 24)?

31

Volstaat het enkel terughalen van een bonus om te komen tot een bonus-malussysteem, waarover mevrouw Van der Meer-Mohr spreekt op pagina 78? Zo nee, wat zijn de overwegingen van de commissie om een dergelijk systeem niet aan te bevelen?

32

De commissie beveelt aan dat bij de toetsing van de deskundigheid van commissarissen door de toezichthouders DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de samenstelling en achtergrond van de gehele raad van commissarissen wordt meegenomen, waarbij onder andere gekeken wordt naar de kennis, expertise en de diversiteit die daarin al aanwezig is of juist ontbreekt. Kan de commissie aangeven welke variabelen zij naast «onder andere kennis, expertise en diversiteit» in gedachten heeft?

33

Wat is het standpunt van de commissie over zittende raden van commissarissen (RvC's) bij de banken die Nederlandse staatssteun hebben ontvangen? Dienen deze RvC's per direct versterkt te worden?

34

Hoe stelt de commissie voor het principe «geen winst geen bonus» vast te leggen in regelgeving c.q. de wet?

35

Is de commissie van mening dat RvC's voldoende in staat zijn om waar mogelijk bonussen terug te halen? Denkt de commissie dat RvC's hiervoor ook over de geschikte incentives beschikken?

36

Hoe verwacht de commissie dat de financiële sector zelf tot «de noodzakelijke gedragsverandering» komt? Dit daar de commissie stelt dat «dit is bovenal een opdracht voor de sector zelf»? Waardoor verwacht de commissie dat dit nu wel zal gebeuren?

37

Houdt de aanbeveling van de commissie in dat onder toezicht staande financiële instellingen een plan t.a.v. hun maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten ontwikkelen? Is de commissie van mening dat deze instellingen een bredere verantwoordelijkheid hebben tot maatschappelijk verantwoord ondernemen dan bedrijven? Is de commissie daarmee ook

van mening dat er in de Code Banken bepalingen moeten worden opgenomen over maatschappelijk verantwoord ondernemen, net zoals dit recent ook in de Corporate Governance Code is gebeurd?

38

De commissie stelt dat er een cultuurverandering bij banken noodzakelijk is. Hoe ziet de commissie de invulling c.q. uitwerking van een «cultural audit»?

39

Welke initiatieven om te komen tot duurzaam ondernemerschap ziet de commissie als gewenst, behalve de genoemde?

40

Klopt het dat de commissie van mening is dat ook de wijze waarop een financiële instelling zorg draagt voor duurzame ontwikkeling op de sociale, ethische en milieuaspecten van de bedrijfsvoering onderworpen moeten worden aan een externe audit?

41

Bestaan er momenteel wettelijke belemmeringen voor het invoeren van de genoemde «initiatieven» onder aanbeveling 9? Betekent de «etc.» dat de commissie alle maatregelen die lange termijn aandeelhouderschap stimuleren toejuicht? Zo nee, welke initiatieven zijn volgens de commissie niet aan te bevelen?

42

Kan de commissie concreter aangeven hoe zij vindt dat bedrijven vorm moeten gaan geven aan aanbeveling 9 met name op het terrein van duurzame ontwikkeling op de sociale, ethische en milieuaspecten van hun bedrijfsvoering?

43

Waarom wil de commissie alleen onder toezicht staande financiële instellingen verplichten een plan van aanpak te maken voor hun maatschappelijke verantwoordelijkheid?

44

Wat is de reden voor het feit dat de commissie in haar aanbeveling voor «verantwoord aandeelhouderschap» niet dieper en krachtiger op concrete mogelijkheden om dit van overheidswege te sturen, is ingegaan?

45

Waarom maken de boekhoudregels het mogelijk om een lagere kapitaalbuffer aan te houden voor bepaalde producten dan op basis van de risico's gerechtvaardigd was?

46

Kan de commissie aangeven waardoor het in haar ogen werd veroorzaakt dat de Kamer zich bij totstandkoming van internationale en Europese standaarden en regelgeving niet actief genoeg opstelde?

47

De commissie stelt dat zij een groot aantal van de initiatieven voor de aanpassing en aanscherping van wet- en regelgeving die na het uitbreken van de crisis zijn gedaan, onderschrijft. Welke initiatieven onderschrijft de commissie, en welke niet?

48

Is de vrees voor een «wetgevingscrisis» gebaseerd op ervaringen, al dan niet in het buitenland, bij vorige crises?

49

De commissie doet de aanbeveling om geleidelijke verhoging van de minimum-kapitaaleisen met cyclusreserve in te voeren. Geldt deze aanbeveling uitsluitend voor systeemrelevante banken of voor alle banken?

50

Heeft de commissie zicht op de optimale minimum-kapitaaleisen? Zo ja, zouden Nederlandse financiële instellingen geen steun nodig hebben gehad als ze aan die eisen hadden voldaan?

51

De commissie stelt dat bij een geleidelijke verhoging van de minimum-kapitaaleisen en het vormen van een economische cyclusreserve tevens de International Financial Reporting Standards (IFRS) moeten worden aangepast; hiervoor is medewerking van de Verenigde Staten vereist. Hoe ziet de commissie het tijdpad hiervoor?

52

Kan de commissie aangeven wat voor kapitaaleisen zij minimaal acht voor banken?

53

Hoe verhoudt de aanbeveling tot bij voorkeur het kiezen van mondiaal of Europees aanpakken van problemen zich tot het eveneens meer de nadruk leggen op nationale opties en beleidsruimte? Welke criteria zijn hierbij behulpzaam? In hoeverre wordt het criterium van een gelijk speelveld meegenomen?

54

Op welke terreinen denkt de commissie aan nationaal toezicht?

55

De nutsbankactiviteiten moeten van zakenbankactiviteiten gescheiden worden binnen een bank, zo stelt de commissie. Hoe zou dit kunnen worden vormgegeven?

56

De commissie stelt dat nutsbankactiviteiten en zakenbankactiviteiten binnen een bank gescheiden zouden moeten worden. Vindt de commissie dat dit wettelijk geregeld moet worden? Zo ja, hoe?

57

Zijn er voorbeelden van banken waar nutsbankactiviteiten en zakenbankactiviteiten binnen een instelling succesvol van elkaar zijn afgeschermd? Zo ja, welke?

58

Hoe stelt de commissie voor om de scheiding van nuts- en zakenactiviteiten te bewerkstelligen? Is de commissie van mening dat nuts- en zakenbanken idealiter helemaal van elkaar gescheiden moeten worden? Zo nee, waarom niet?

59

Heeft de commissie overwogen om in aanbeveling 12 bredere uitspraken of aanbevelingen te doen over de structuur van financiële instellingen als internationaal georganiseerde vennootschappen, mede gelet op haar uitspraken op pagina 96–99?

60

De commissie onderschrijft de nieuwe interventie-instrumenten die het kabinet voorstelt, zoals convertering van achtergesteld vreemd vermogen. Kan de commissie, los van voorstellen die al dan niet door het kabinet zijn voorgesteld, een opsomming geven van interventie-instrumenten die zij noodzakelijk acht?

61

Er staat dat de beoordeling van de financiële stabiliteit een expliciet criterium moet worden bij overnames en fusies. Hoe verhoudt zich dit tot de Antonveneta-richtlijn zoals deze nu wordt geïmplementeerd?

62

Waar gesproken wordt van «in Europees verband», wordt hier bedoeld in EU-verband of in EER-verband?

63

Hoe stelt de commissie de bredere macro-prudentiële toets zich voor?

64

Aan welke objectieve prudentiële criteria die in de Antonveneta-richtlijn moeten worden opgenomen denkt de commissie?

65

Is de commissie van mening dat de uitbreiding van het overheidsinstrumentarium wellicht vorm gegeven moet worden op een zelfde manier zoals dat in het verleden in de VS gebeurde binnen de Glass-Steagall Act? Zo nee, hoe ziet de commissie dan voor zich hoe bijvoorbeeld een bank in een weekend «gered c.q. gestript» kan worden?

66

In de aanbeveling voor een Europees depositogarantiestelsel, noemt de commissie «burden-sharing» hetgeen erop neerkomt dat het land waar de spaarders gevestigd zijn, opdraait voor het eventuele faillissement van een bank. Hoe verhoudt zich dit tot de Icesave casus? Zijn landen met zwakkere financiële instellingen die activiteiten over de grens ontwikkelen uiteindelijk de lachende derde?

67

Hoe denkt de commissie dat via een ex-ante financiering van het depositogarantiestelsel bijvoorbeeld de val van één van de grootste consumentenbanken van Nederland ondervangen zou kunnen worden?

68

Is overwogen een gemengde commissie aan te bevelen die de parlementaire controle op de hervorming van de financiële sector vorm moet geven, waarin ook leden van de Eerste Kamer kunnen plaatsnemen die veelal specifiek letten op uitvoering en consistentie van wetten en beleid? Zo ja, waarom valt een dergelijke variant niet te prefereren?

69

De commissie stelt dat een eventuele bankenheffing op mondiaal doch minstens op Europees niveau ingestoken moet worden. Indien en voor zover individuele Lidstaten van de EU echter alsnog over zouden gaan tot

nationale bankenhellingen, moet Nederland dan ook zijn eigen plan trekken?

70

Is de commissie van mening dat een bankheffing op Europees niveau er moet komen? Wanneer dit niet gebeurt, is de commissie dan van mening dat een bankheffing op nationaal niveau er moet komen?

71

Kan de commissie aangeven wat haar betreft de beste vorm is voor een bankheffing? Hoe staat de commissie bijvoorbeeld tegenover een risico-gerelateerde heffing zoals de Volcker-rule?

72

Worden volgens de commissie de cruciale ontwikkelingen, zoals die in het beloningsbeleid, nu wel als risico's voor een prudente bedrijfsvoering onderkend?

73

De commissie stelt dat zowel DNB, AFM als externe accountants tekort zijn geschoten in hun rol als toezichthouders. Vervolgens beveelt de commissie aan dat er één krachtige Europese toezichthouder moet komen. Waar legt de commissie de grens tussen de soevereiniteit van de Nederlandse toezichthouders en die van de EU?

74

Hoe moeten toezichthouders DNB en AFM naar de mening van de commissie meer openheid en transparantie betrachten in de uitvoering van hun toezicht in de richting van instellingen, overheid en publiek?

75

Kan de commissie een overzicht geven van instellingen en markten binnen het financiële stelsel waarvan zij vindt dat deze onder toezicht moeten komen te staan?

76

Wat zijn, naast de mogelijkheid om vertrouwelijke informatie te delen, de (neven)effecten van het toekennen van een publiekrechtelijke status voor het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid) om deze binnen de geheimhoudingsschil van AFM en DNB te brengen?

77

Hoe staat de commissie tegenover de hoogte van de sancties die de AFM oplegt? Is de commissie van mening dat deze hoog genoeg zijn om financiële instellingen daadwerkelijk hun beleid te laten aanpassen?

78

Is de commissie van mening dat ook bij credit rating agencies wat gedaan moet worden aan de dubbele pet die zij vaak op hebben? Zoals die van adviseur en «onafhankelijk» toetser?

79

Dient Nederland zo nodig zelf aanvullende eisen te stellen aan credit rating agencies?

80

Aan welke financiële grens vergunningsplicht denkt de commissie?

81

Kan de commissie aangeven hoe hoog de «financiële grens vergunningplicht» moet komen te liggen? Vanwaar adviseert de commissie niet deze algemeen geldend te verklaren?

82

Kan de commissie aangeven hoe de financiële grens voor de vergunningsplicht naar haar mening moet worden aangepast?

83

Kan de commissie een nadere toelichting geven op de aanbeveling over het optrekken van de financiële grens voor vergunningsplicht van financiële aanbieders; sommige leden kunnen de aanbeveling niet volgen en beoordelen de tekst op zijn minst als paradoxaal.

84

Is de commissie van mening dat financiële innovaties getoetst dienen te worden alvorens zij op de markt komen?

85

Klopt het dat, aangezien het bepleitte onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar AFM en DNB van tijdelijke aard zal zijn, eventuele belemmeringen in de Wet financieel toezicht (Wft) slechts tijdelijk uit de wet moeten worden gehaald? Zo nee, waarom niet?

86

Vindt de commissie dat de conclusies ten aanzien van de rol van DNB zoals beschreven in de analyse van de casus ABN AMRO en van de Icesave casus gevolgen moeten hebben voor de verantwoordelijke personen bij DNB?

87

Heeft DNB zich ten onrechte verscholen achter de juridische kaders?

88

Een van de deelvragen van het onderzoek gaat over de oplossingen die zijn gekozen om de problemen in de financiële sector op te lossen. In hoeverre is hierbij naar het oordeel van de commissie voldoende rekening gehouden met de internationale context?

89

Welke relatie bestaat er precies tussen de macro-economische onevenwichtigheden (zoals in figuur 3.1 geïllustreerd) en de kredietcrisis zoals die zich sinds 2007 heeft gemanifesteerd?

90

Als belangrijke oorzaak van de macro-economische stand wordt de lage rentevoet genoemd na 11 september. Wat waren de alternatieven geweest? Wat is de belangrijkste les ten aanzien van de huidige lage rentestanden?

91

In het begin van het rapport wordt ingegaan op de culturele dimensie van de kredietcrisis, te weten «irrationele uitbundigheid». Volgens diverse experts (zie quote van de heer White, p. 41) schuilt het probleem niet alleen in onverantwoorde risico's door financiële instellingen, falend toezicht en tekortschietende wetgeving, maar ook in afnemende spaarzin en toenemende vormen van consumptie-op-krediet in de samenleving zelf. Kan de commissie haar visie formuleren op de culturele dimensie van

de kredietcrisis? Hoe kan het risicobewustzijn bij burgers en bedrijven in de samenleving zelf worden vergroot?

92

Heeft de oprichting van een kennisunit financiële markten bij het CPB tot gevolg dat de financiële sector in de toekomstige macro-modellen kan worden opgenomen?

93

Kan de commissie aangeven welke argumenten ten grondslag lagen aan de doelbewuste keuze die ertoe heeft geleid dat de financiële sector niet in de macro-economische analyse van het CPB is opgenomen? Zo neen, waarom niet? Zo ja, hoe beoordeelt de commissie deze argumenten? Hoe waardeert de commissie het ontbreken van de financiële sector in de macro-economische analyse van het CPB?

94

Welke alternatieven bestaan er voor de genoemde copula-functie?

95

Er wordt geconstateerd dat aandelen en cds-koersen van financiële instellingen uiteindelijk geen goede indicator bleken te zijn voor de onderliggende risico's in de financiële sector. Toch worden aandelen en cds-koersen nog steeds veel gebruikt door DNB en het CPB. Wat zijn de alternatieven hiervoor?

96

In hoeverre kunnen de problemen die spelen bij kredietbeoordelingsbureaus worden opgelost door beter toezicht?

97

Ziet de commissie de Code Tabaksblat als een codificatie of ook als oorzaak van doorgesloten aandeelhouderszeggenschap?

98

Heeft de commissie gekeken naar de bepaling in de Code Tabaksblat waarin certificering van aandelen wordt afgeraden? Ziet de commissie een verschil in het certificeren van aandelen van banken (Triodos Bank) en bedrijven?

99

Heeft de Code Tabaksblat aantoonbaar effect gehad op (vermindering van) de «Dutch discount»? Zo ja, in welke mate?

100

Geconstateerd wordt dat de controlerende functie die aandeelhouders uit zouden moeten oefenen naar de achtergrond verdween. Hoe zou dit volgens de commissie kunnen worden verbeterd?

101

Heeft de commissie gekeken naar de huidige arbeidsmarktdiscussies in Nederland in relatie tot het debat over bonussen, aangezien de commissie hier een correlatie constateert? Is het te verwachten dat meer flexibiliteit op de Nederlandse arbeidsmarkt leidt tot een opwaartse druk op bonussen? Zo ja, bij welke aanpassingen is dit te verwachten?

102

Impliceert de opmerking van mevrouw Van den Meer Mohr over het totstandkomen van mondiale regels dat deze regels gemaakt worden door

publieke instanties (zoals de G-20) of door de mondiale financiële instellingen zelf?

103

Heeft de commissie overwogen om ook het probleem van gouden handdrukken bij wanprestaties op te nemen in aanbeveling 5? Zo ja, wat zijn de redenen om hier geen aanbeveling over te doen? Zo nee, waarom niet?

104

Is het de commissie bekend waarom Nederlandse banken niet in een eerder stadium afschrijvingen hebben gedaan op hun risicovolle(re) beleggingen? Waarom hebben ze niet meer afschrijvingen gedaan? Welke overwegingen hebben hierbij een rol gespeeld?

105

Op welke wijze heeft ING aan de commissie gecommuniceerd dat zij sinds 2005 niet actief is (geweest) in complexe gestructureerde producten? Over welke producten gaat het hier? Hoe verhoudt de uitspraak van ING zich tot informatie op de website van www.inginvestment.com over structured assets, en de recente uitspraak van Mark Weber, Head of Investment Solutions van ING: «Structured product management is an integral part of our business strategy at ING Investment Management»?

106

Hoe heeft de commissie controle uitgeoefend op claims van de Nederlandse banken, zoals de uitspraak dat er «naar eigen zeggen» niet of in zeer geringe mate gehandeld werd voor eigen rekening en risico? Zijn deze claims bijvoorbeeld gecontroleerd aan de hand van het jaarverslag?

107

Welke maatstaf heeft de commissie gehanteerd om de claims over het handelen voor eigen rekening en risico te verifiëren? Wat beschouwt de commissie wel en wat niet als «bescheiden activiteiten»?

108

Hoe oordeelt de commissie over de rol van de accountants in de kredietcrisis? Hebben zij hun (potentiële) signaleringsfunctie in voldoende mate opgepakt? Onderschrijft de commissie de stellingen van de heer Muys? Welke concrete voorstellen (waaronder wetgeving) doet de commissie om de signaleringsfunctie van accountants handen en voeten te geven?

109

Waarom kiest de commissie, als het gaat om de borging van de onafhankelijkheid van de accountant, niet voor een heldere functiescheiding tussen controle-opdrachten en overige (advies-)opdrachten?

110

Kan de commissie de rol van de accountants in de kredietcrisis relateren aan het geringe aantal fraudemeldingen die accountants doen? Kan de commissie de rol van de accountants in de kredietcrisis relateren aan het geringe aantal meldingen (33 in 2009, tegen 343 van notarissen) van verdachte transacties bij het BFT (FD, 24 juni 2010, blz. 1)? Kan daaruit de conclusie worden getrokken dat accountants toch meer het belang van hun cliënt op het oog hebben, dan het publieke belang?

111

Hoe verklaart de commissie de tendens dat aandeelhouders zich het afgelopen decennium in de financiële sector steeds sterker hebben gemaakt voor korte-termijnwinst?

112

Er wordt geconstateerd dat in de afweging tussen commerciële belangen en de daarbij behorende risico's de balans teveel is doorgeslagen naar het eerste? Kan de commissie hier een aantal concrete voorbeelden van geven? In hoeverre kan dit überhaupt voorkomen worden?

113

Heeft DNB voorafgaand aan de kredietcrisis voldoende gewaarschuwd voor het feit dat de beloningen van bestuurders in veel gevallen niet in verhouding stonden tot het risico dat gelopen werd?

114

Heeft het door de commissie geconstateerde proces van liberalisering van financiële markten ook betrekking op de Nederlandse markt? Heeft de Nederlandse overheid dit internationale proces van liberalisering beïnvloed of had zij dit kunnen doen?

115

In welke opzichten heeft de overgang van rule-based naar principle based regulering niet gebracht wat er van verwacht werd?

116

Aangegeven wordt dat het depositogarantiestelsel zo kan worden ingericht dat er een buffer wordt opgebouwd door de aangesloten banken. Wat zijn hiervan volgens de commissie de belangrijkste voor- en nadelen?

117

Heeft de commissie voldoende inzicht gekregen in de mate waarin het beleid wordt beïnvloed door de lobby van de financiële sector? Heeft zij suggesties op welke wijze verder kan worden onderzocht in hoeverre de lobby een rol heeft gespeeld?

118

Wat is volgens de commissie de reden dat er te weinig contact is tussen de Kamer en de toezichthouders? Wat kan er aan worden gedaan om dat te verbeteren?

119

Hoe verhoudt de wettelijke geheimhoudingsplicht van de toezichthouders in ons land zich tot die in andere landen?

120

In welke gevallen en in welke mate draagt de geheimhoudingsplicht bij aan verantwoord toezicht?

121

Welke afwegingen zijn er te maken in de keuzes tussen transparant en controleerbaar toezicht en vertrouwelijkheid van informatie?

122

Er wordt door verschillende geïnterviewden geconstateerd dat voor het goed functioneren van het twin peaks-model samenwerking tussen de toezichthouders cruciaal is. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat de samenwerking niet optimaal is. Hoe kan deze worden verbeterd?

123

Kan de commissie aangeven onder welke voorwaarden het wel mogelijk was geweest om vast te stellen in hoeverre DNB haar taak als micro-prudentieel toezichthouder adequaat heeft uitgevoerd?

124

Heeft de commissie suggesties hoe kan worden voorkomen dat de toezichthouders bij snelle innovatieve ontwikkelingen steeds achter de feiten aanlopen?

125

In hoeverre konden de systeemrisico's die DNB signaleerde niet worden aangepakt binnen de gedelegeerde verantwoordelijkheid van de financieel toezichthouders? In hoeverre was hier aanvullend beleid of wetgeving noodzakelijk? Wekken de Europese initiatieven om te komen tot een European Systemic Risk Board voldoende vertrouwen bij de commissie voor de toekomst?

126

Er staat dat kennis bij DNB niet automatisch inhoudt dat, wat er in de markt gebeurt en wat spelers daar doen, voldoende voorzien wordt. Hoe kan dit worden verbeterd?

127

Kan de commissie aangeven op welke wijze het vigerende geheimhoudingsregime de analyse van de commissie heeft bemoeilijkt als het gaat over het functioneren van het Nederlandse financieel toezicht? Welke belangrijke oordelen zijn vanwege de geheimhouding noodzakelijkerwijs achterwege gebleven?

128

Welke onderbouwing geeft het Ministerie van Financien in de interne memo dat actief aandeelhouderschap bij de casus ABN Amro een wenselijke ontwikkeling is?

129

Welke onderbouwing geeft het Ministerie van Financien in de interne informatie dat het zeer onwaarschijnlijk was dat de uitkomst op de aanvraag negatief zou zijn?

130

Waaruit blijkt dat het Ministerie stellig was dat het zeer onwaarschijnlijk was dat de uitkomst op de aanvraag negatief zou zijn?

131

Bij welke zwaarwegende reden had de DNB de afgifte van een verklaring van geen bezwaar geweigerd?

132

Op welke wijze had de minister de beleidsmatige ruimte om een eigenstandige macro-prudentiële of systeemafweging te maken over de afgifte van een verklaring van geen bezwaar concreet groter kunnen of moeten maken? Wat waren de gevolgen geweest van het eventueel weigeren van deze verklaring zowel voor DNB als voor de minister van Financien?

133

Welke rol heeft de geheimhoudingsverklaring gespeeld bij het opstellen van deze conclusies? Hoe kan worden bepaald of de conclusies dan hetzelfde waren geweest?

134

Hoe beoordeelt de commissie de gekozen invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid in de ABN AMRO-casus als het gaat over het besluit van de minister om de verantwoordelijkheid voor een positief besluit in grote mate neer te leggen bij DNB?

135

Welke signalen heeft DNB ontvangen dat de groei van de IJslandse banken onverantwoord is geweest?

136

Kan een lijst worden gegeven van landen waar aanvullende toetreding lang op zich kan laten wachten? Kan daarbij de termijn in dagen worden gegeven?

137

Kan de commissie ingaan op het promotieonderzoek van de heer Wawoe, dat als conclusie heeft dat bonussen verkeerd en riskant gedrag uitlokken, en niet leiden tot betere prestaties, en dat daarom bonussen beter afgeschaft kunnen worden (FD, 24 juni 2010, blz. 11)? Leidt dit bij de commissie nog tot nieuwe inzichten?

138

De Icesave-casus illustreert naar het oordeel van de commissie de grote problemen die in de praktijk kunnen ontstaan in het Europese stelsel van home-state control. Inmiddels is bekend geworden dat de IJslandse toezichthouder informatie heeft achtergehouden. Hoe kijkt de commissie hier tegenaan? Hoe kan het vertrouwen tussen de toezichthouders worden verbeterd?

139

Welke voordelen had host-state control volgens de commissie gehad in het specifieke geval van Icesave?

140

Van wie waren de juridische adviezen rondom de toetreding van Landsbanki tot het Nederlandse depositogarantiestelsel aan DNB afkomstig? Hoe verhouden deze adviezen zich tot de uitspraak van mevrouw De Moor-van Vugt die heeft gewezen op de houding van advocaten die in een andere richting zouden adviseren dan de commissie suggereert? Hoe beoordeelt de commissie de juridische advisering zoals DNB die inwint?